

CENTAR ZA DEMOKRACIJU I PRAVO MIKO TRIPALO
TRIBINA MEDIJI I DEMOKRACIJA
4 TRAVNJA 2024, ZAGREB, KUĆA EUROPE

MEDIJI ZA DEMOKRACIJU:
ključni rezultati Obzor 2020 projekta
Mediadelcom

Zrinjka Peruško

Centar za istraživanje medija i komunikacije

Odsjek za medije i komunikaciju

Fakultet političkih znanosti, Sveučilište u Zagrebu

MEDIAdelcom

Rezultati projekta MEDIADELCOM

mediadelcom.eu
cim.fpzg.unizg.hr

01

Prva studija

Analiza objavljenih studija o medijskom sustavu u dvadesetogodišnjem razdoblju (2000.-2020.) u 14 zemalja

Lauk, E., Oller-Alonso, M., Harro-Loit, H. Eds., (2024) *Monitoring Mediascapes: A Premise of Wisdom-Based EU Media Governance*, University of Tartu Press

02

Druga studija

Analiza rizika i mogućnosti medijskih sustava za deliberativnu demokraciju

Peruško, Z. with E. Lauk and H. Harro-Loit, Eds. *European Media Systems for Deliberative Communication. Risks and Opportunities*. Routledge Studies in Media, Communication and Politics, forthcoming.

03

Profil rizika i mogućnosti & policy preporuke

Nastale na temelju rezultata prve i druge studije.

Glavna pitanja:

1. Kako mediji pridonose demokraciji?
2. Što je deliberativna demokracija?
3. Koji elementi medijskog sustava i šireg društvenog konteksta pomažu ili odmažu u uspostavi deliberativne demokracije?

14 zemalja

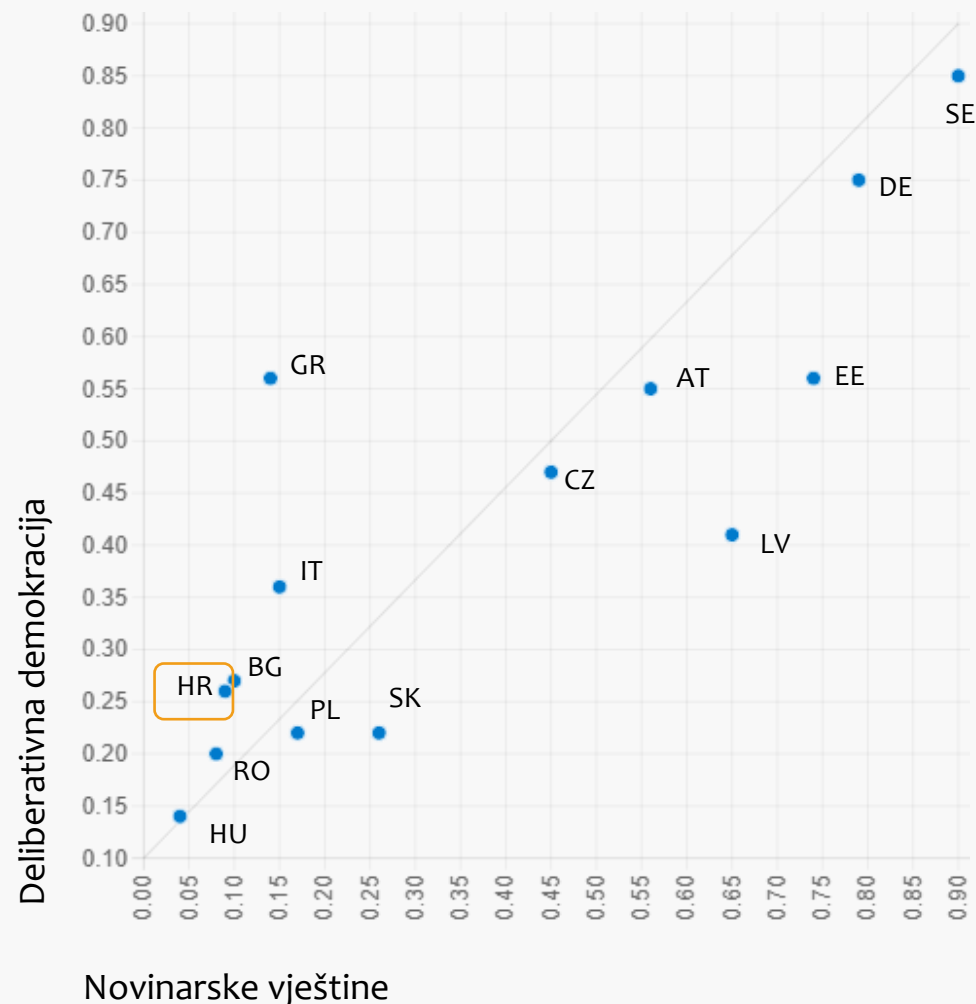
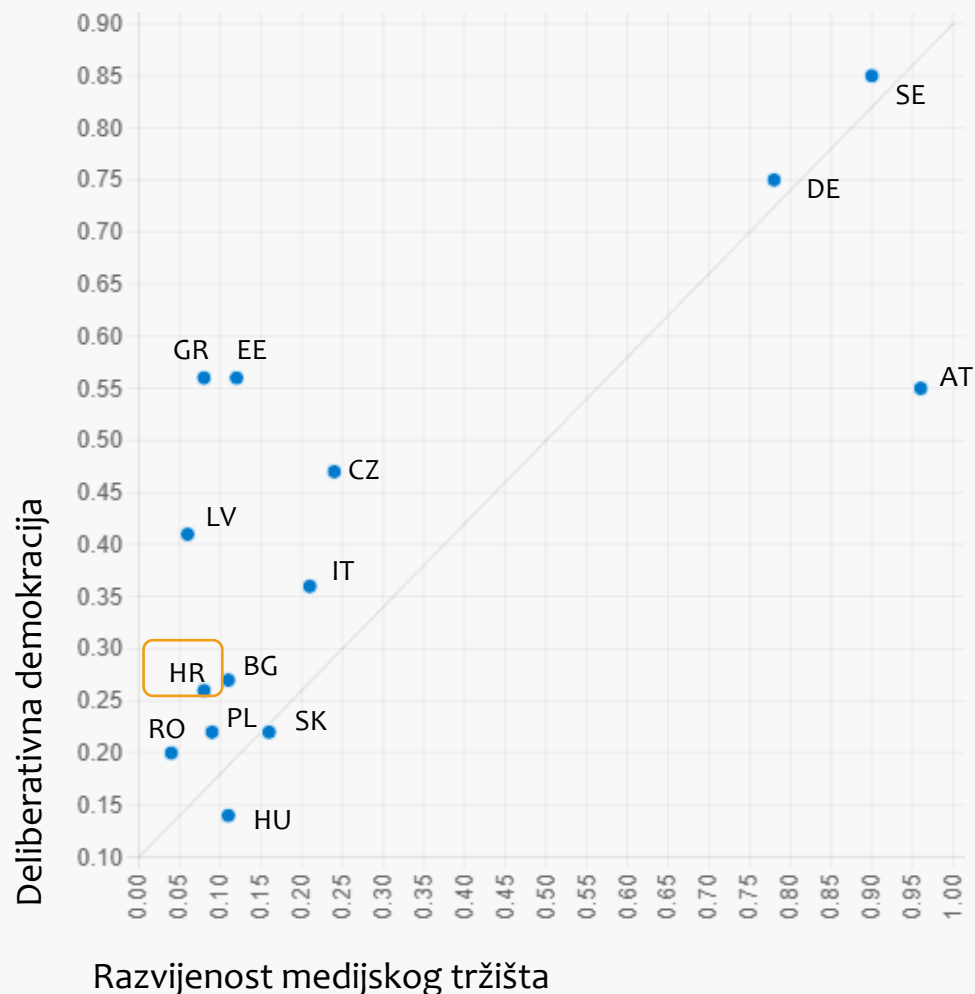
Zapadna Europa: demokratsko-korporativni model sjeverne Europe (Austrija, Njemačka, Švedska), polarizirano-pluralistički model južne Europe (Grčka i Italija) (Hallin & Mancini, 2004);
Srednja i istočna Europa: sjeverni model (Estonija, Latvija, Slovačka), središnji model (Češka, Hrvatska i Poljska), istočni model (Bugarska, Mađarska, Rumunjska) (Castro Herrero et al. 2017)

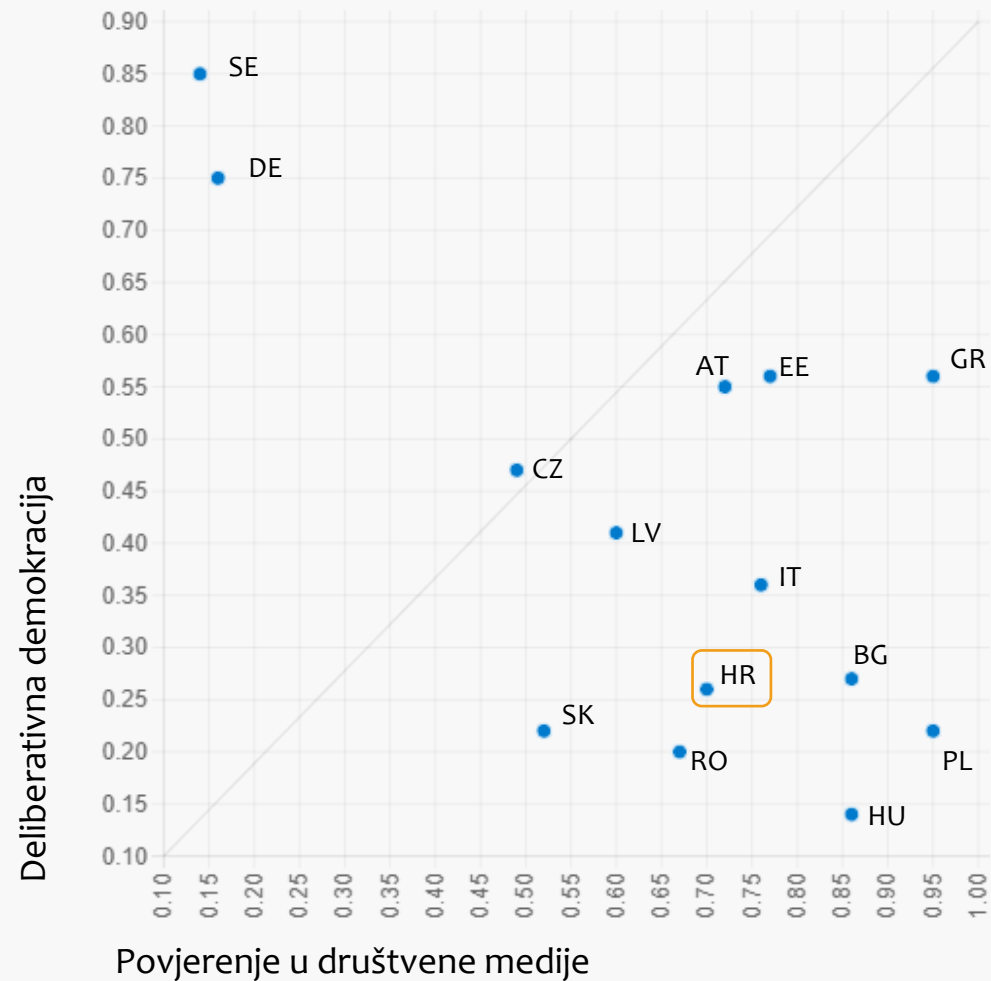
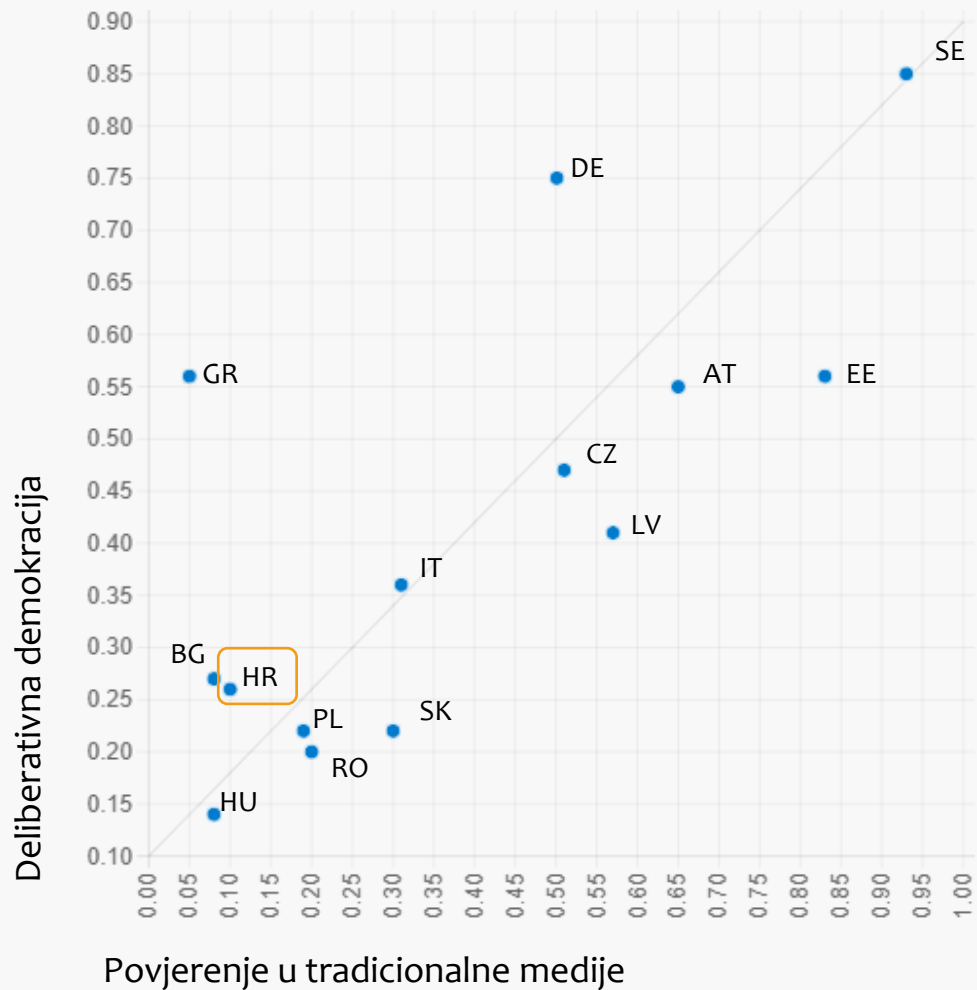
MEDIADELCOM analitički model + fsQCA pristup & 31 varijable/ uvjeta

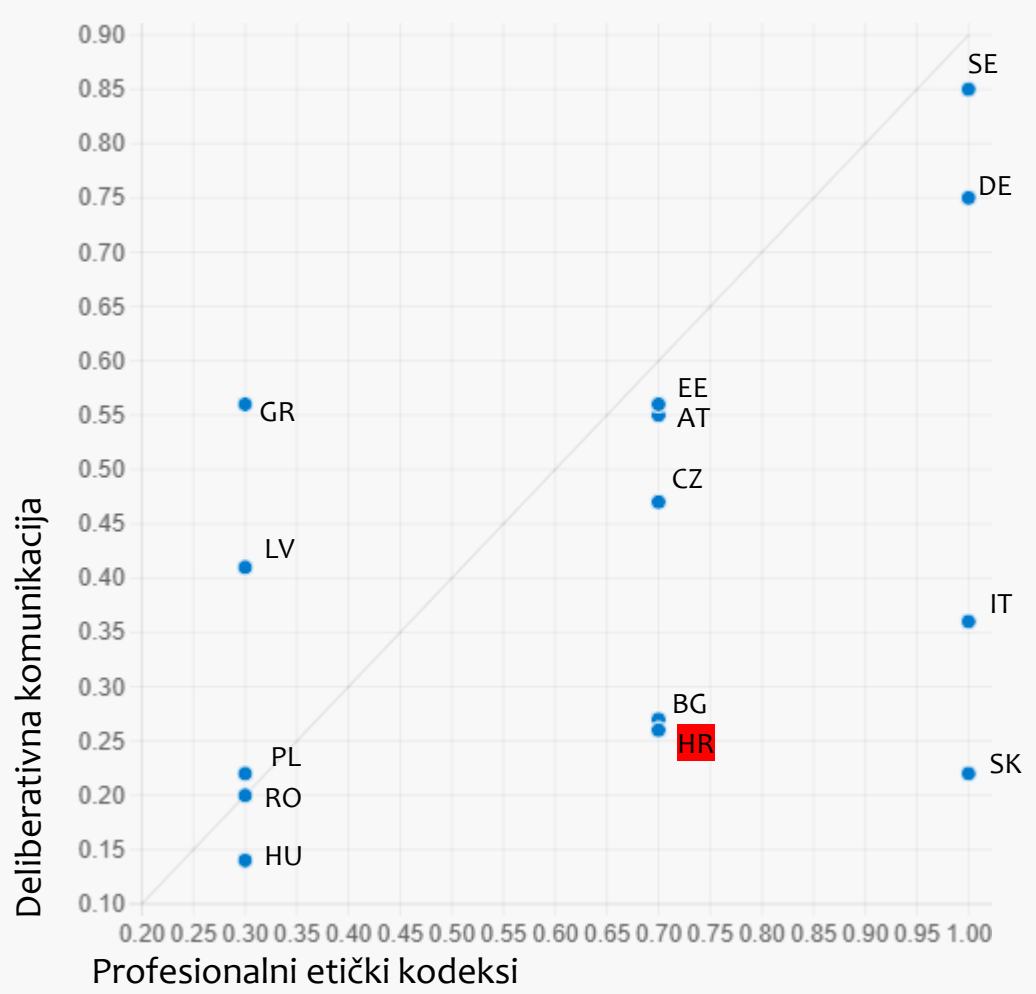
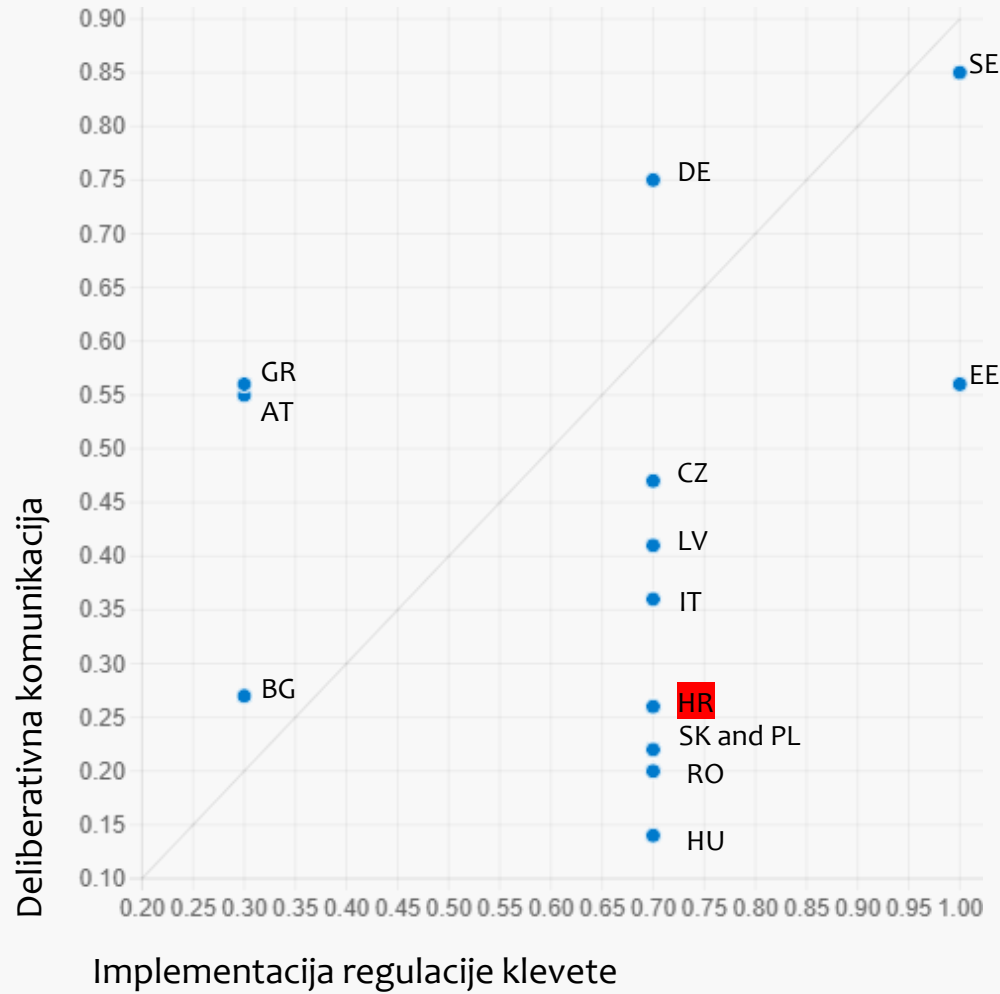
Domena novinarstva: slabo medijsko tržište i slabe novinarske vještine - rizik za deliberativnu demokraciju

Domena medijske upotrebe: nisko povjerenje u tradicionalne medije i visoko povjerenje u društvene medije- rizik za deliberativnu demokraciju

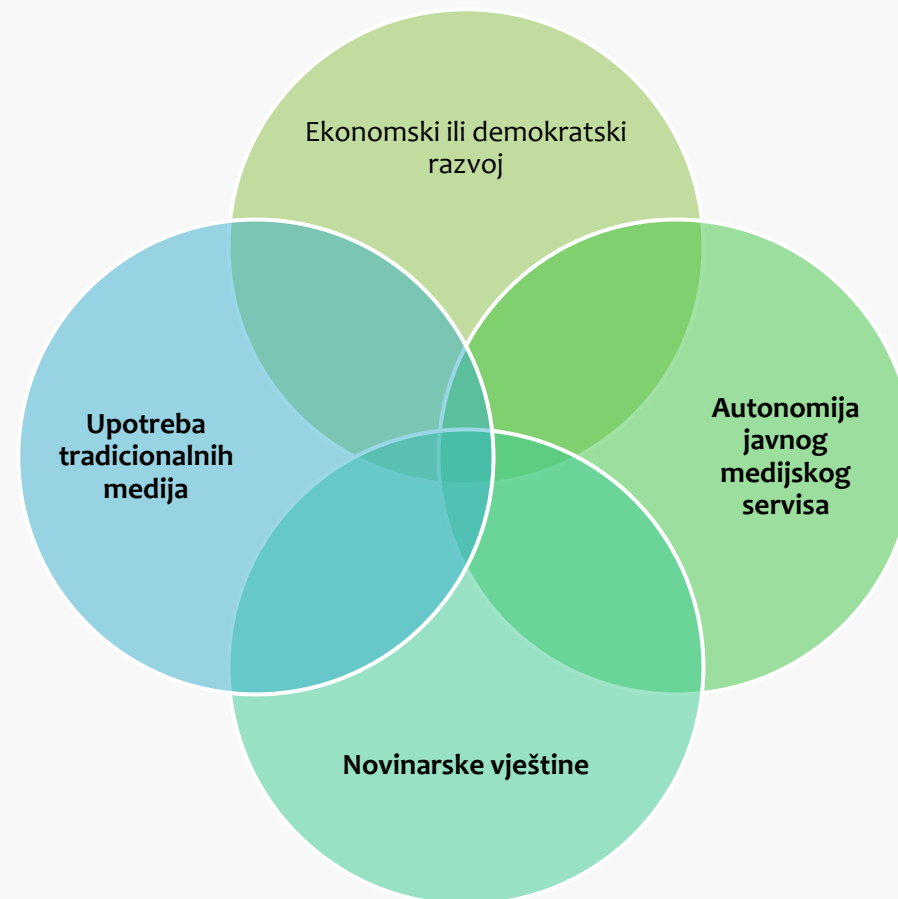

Zakonodavni okvir i odgovornost: implementacija regulacije klevete i profesionalni etički kodeksi su potrebni za razvoj deliberativne komunikacije

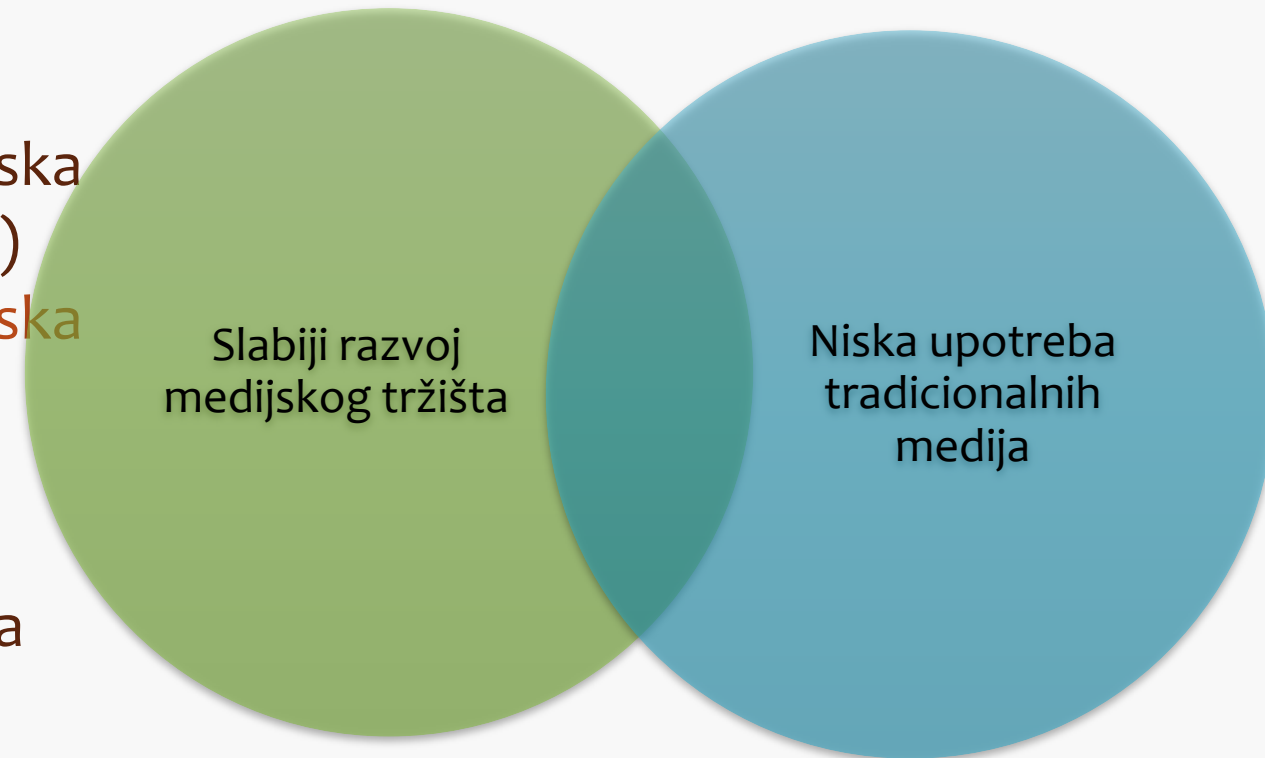
Putevi prema višoj deliberativnoj komunikaciji

- Implementacija regulacije slobode govora * Medijska i digitalna pismenost (EE, SE)
- Implementacija regulacije slobode govora * Profesionalna odgovornost * Snažno medijsko tržište (DE, SE)
- Profesionalna odgovornost * Snažno medijsko tržište * Medijska i digitalna pismenost (AT, DE)

Putevi prema nižoj deliberativnoj komunikaciji

- Slabiji ekonomski ili demokratski razvoj * niska razina novinarskih vještina (BG, HU, PL, RO, SK)
- Slabiji ekonomski ili demokratski razvoj * niska profesionalna odgovornost (HU, LV, PL, RO)
- Slabiji ekonomski ili demokratski razvoj * niska profesionalna odgovornost * niska razina novinarskih vještina (HR, CZ, HU, PL, RO)
- Niska profesionalna odgovornost * niska autonomija javnog medijskog servisa * niska razina novinarskih vještina (HU, IT, PL, RO)

Zaključci: kako medijsko polje doprinosi deliberativnoj demokraciji

Učinkovita implementacija zakona je važnija nego samo postojanje i dobrih zakona

Razvijenost profesionalnih etičkih kodeksa je nužan uvjet za deliberativnu komunikaciju

Snažna uloga i strukturalnih uvjeta (medijsko tržište) i novinarskih praksi (vještine-njihov nedostatak je rizik; vještine mogu i pomoći kod nižeg novinarskog obrazovanja)

Upotreba tradicionalnih uredničkih medija je jedan od najvažnijih uvjeta (mogućnosti); povjerenje u medije može biti i rizik i mogućnost